

Interpunkční vtíp 2019/2020

Originální omluvenka studentky (už z r. 2010):

Omluvte mě ze semináře, který se koná 23. 2. z důvodu mé nemoci.

Odpověď učitelky:

Interpunkční chyba, **které jste se dopustila**, zcela změnila smysl Vaší omluvy.

Vy se totiž omlouváte ze semináře, který se – podle Vás – koná z důvodu Vaší nemoci.

To je nesmysl, že? Seminář a jeho konání nemají s Vaší nemocí nic společného.

Správně mělo být:

Omluvte mě ze semináře, který se koná 23. 2., z důvodu mé nemoci.

Neudělala jste čárku za vloženou větou, tj. **tam, kde se věta na nižší syntaktické úrovni podruhé setkává s větou na vyšší syntaktické úrovni.**

Čárka se klade **MEZI** výrazy nevětné nebo větné povahy, je-li k tomu **DŮVOD**. **MEZI** věty na různých úrovních patří čárka **VŽDY**, tj. **POKAŽDÉ JE K TOMU DŮVOD**.

Ne každá věta, **která se takto ocitne v sousedství vět na vyšší úrovni**, je vždy vložená!

Zelené věty: jsou vložené do rámce jiné „roztržené“ věty

Vysvětlila jsem vám, **které věty jsou vložené**, a tuto znalost budu očekávat i od vás.

Červená věta: je vložená do rámce jiné věty???

Odpověď:

Není!

A hádanka na závěr:

Pro studenty kteří měli disciplínu zapsanou podruhé platilo dříve že ke zkoušce potřebovali vytištěný detailní popis vlastního postupu samostudiem.

Kolik čárek doplníte?

Je v textu věta vložená do rámce jiné věty?

Řešení hádanky:

Pro studenty, kteří měli disciplínu zapsanou podruhé, platilo dříve, že ke zkoušce potřebovali vytištěný detailní popis vlastního postupu samostudiem.

*vložená věta: **kteří měli disciplínu zapsanou podruhé***

Jiné interpunkční memento z roku 2018

(z popisu postupu samostudiem studentky XY)

1. vadný celek: *Při studiu podmětu, jsem se zaměřila na jeho vyhledávání ve větách.*

MŮJ KOMENTÁŘ: Je to jednoduchá věta, všechny složky jsou těsné, není důvod klást čárku (uvolnila jste – z neznámých důvodů – běžné příslovečné určení; taky byste jistě nenapsala s čárkou „Při jídle, nemlaskáme“ – to je stejný typ, patří BEZ ČÁRKY).

Obecné poučení: v češtině neklademe interpunkční čárky do textu bezdůvodně.

Správně: Při studiu podmětu jsem se zaměřila na jeho vyhledávání ve větách.

2. vadný celek: *Snažila jsem se určit zda je podmět holý, rozvítý či několikanásobný.*

MŮJ KOMENTÁŘ: Tady jde naopak o souvětí – první věta je hlavní (*Snažila jsem se určit*), druhá vedlejší předmětná připojená „zda“ – tak kde máte čárku mezi větami na různých syntaktických úrovních?!

Poučení: Sledujeme, jak jsou věty v souvětí rozmístěny na syntaktických úrovních.

Správně: Snažila jsem se určit, zda je podmět holý, rozvítý či několikanásobný.

3. vadný celek: *V případě, že se v souvětí jednalo o důsledkový poměr mezi větami jsem nechybovala.*

MŮJ KOMENTÁŘ: Zde jste neoddělila čárkou vloženou větu – u ní musí být přece čárky dvě – když vložená věta začíná a taky když končí; ta vložená věta zní: „*že se jednalo o důsledkový poměr mezi větami*“. Vám tedy chybí druhá čárka, tj. ZA VLOŽENOU VĚTOU.

Poučení: Stejná věta se může setkat s toutéž větou na vyšší syntaktické úrovni dvakrát, pokud jde o větu vloženou. Zde nezapomínáme na druhou čárku!

Správně: V případě, že se v souvětí jednalo o důsledkový poměr mezi větami, jsem nechybovala.

MŮJ KOMENTÁŘ A UPOZORNĚNÍ PRO ZNALCE SYNTAXE:

Nenechte se mýlit terminologicky nejasnými pasážemi v IJP (*Internetová jazyková příručka*), které poněkud rozvolnily pojetí vložené vedlejší věty takto:

Vložené vedlejší věty

Vedlejší věty mohou vstupovat do složitých syntaktických vztahů. Nelze zde v úplnosti popsat všechny syntaktické konstrukce, ve kterých se mohou vyskytnout, vybíráme proto nejtypičtější případy. Čárkami oddělujeme vedlejší věty:

- a) *vložené do řídicí věty: Někteří ze svědků, kteří byli předvedeni na stanici, si ornament náramku nevybavili přesně. Přece už včera, když jsem s tebou šla domů, sis musel všimnout toho vysokého pána s holí.* Je-li vztažné zájmeno připojující vedlejší větu užito ve spojení s předložkou, klademe čárku před předložku: *Krabice, do kterých ukládáme zimní šatstvo, jsou uloženy nahoře,*
- b) *vložené mezi dvě hlavní věty, je-li vedlejší věta závislá na první hlavní větě: Bylo to v revíru, který patří známému, a všichni si to pamatují. Říká se, že starý Loukota bojoval v Itálii, a málokdo o tom pochybuje,*
- c) *v pozici mezi vedlejší větou a hlavní větou, je-li druhá vedlejší věta závislá na první vedlejší větě: Když zjistíme, kam odešel, možná se vše vysvětlí. Protože všichni viděli, že Martin knihu vrátil, nepodezívali ho. Ale: Až přijde a až se přivítáme, musí mi všechno popořádku vypovědět.*

MŮJ DOPLŇUJÍCÍ KOMENTÁŘ: Z VÝŠE UVEDENÉHO PLATÍ jen a), ale z interpunkčního hlediska (s ohledem na širokou veřejnost, jíž je IJP určena) je snazší „hodit do jednoho pytle“ i typy b) + c), protože interpunkčně se chovají jako typ a) – musí se psát čárky umístěné mezi věty na různých úrovních.